

Finantsloven forelagdes i Efteraaret 1879, og at den i Foraaret 1880 heller ikke fremkom med noget nyt Forslag om Dyrtilstillæg, men med et paa ganske andre Forudsætninger bygget Forslag om en midlertidig Lønningssforbedring. Først da dette Forslag tvende Gange var strandet, fremkom, under Paabeeraelse af, at der nu var indtraadt en ny Dyrtil, under Finantslovens 3die Behandling 1881 et nyt Forslag om Dyrtilstillæg, der saavel ved Alt, hvad der i Mellemtiden var sket, som paa Grund af de forandrede Forhold, var væsentlig forskjelligt fra det i 1875 vedtagne Forslag. Medens det saaledes er indlysende, at den i 1875 sluttede Overenskomst, som Folkethinget fuldt ud har holdt, ikke staar i nogen Forbindelse med det nye af Regjeringen fremsatte Forlangende, var der saavel i de foreliggende faktiske Omstændigheder som navnlig deri, at Lønningslovene vare Gjenstand for Rigsdagens Behandling, adskillige Grunde, der kunde tale for at modsætte sig ethvert Dyrtilstillæg, og naar Folkethinget ikke desto mindre vedtog det ogsaa iaar fastholdte Tilbud om et Dyrtilstillæg indtil en Maximalgrænse af 2,500 Kr., skete dette af Hensyn til det store Flertal af lavere Lønnede Embeds- og Bestillingsmænd, hos hvem der — skjøndt vistnok ikke fra dette Things Side — var vakt Forventninger, man ansaa det for haardt og ubilligt at stufte. At dette Folkethingets Tilbud — navnlig da Principet om Tillæg til alle Embedslønninger ikke fastholdes af Noget — skulde være uantageligt for de andre Faktorer i Lovgivningsmagten eller endog kunne afgive Grunde til en saadan Uenighed imellem disse, der kunde have „sørgelige Eventualiteter“ tilfølg, formaa vi ikke at indse.

Heller ikke den Stilling, Folkethinget har indtaget med Hensyn til Spørgsmaalet om Dækningen af Universitetets Understuds, kan efter vor Overbevisning give Anledning til nogen virkelig Uenighed imellem Lovgivningsmagtens Faktorer. Folkethingets Forslag er nemlig ikke blot det samme, som i en Række af Aar uafbrudt har staaet paa Finantsloven, men det er ligesom de i Aarene 1875 til 1879 vedtagne Regler for Dyrtilstillægget ikke noget ensidigt Folkethingsforslag, men en Frugt af den mellem begge Thing i Fællesudvalget i 1875 sluttede Overenskomst. Der er kun den Forskjel, at, medens Forudsætningerne for den nævnte Overenskomst for Dyrtilstillæggets Vedkommende baade af Regjering og Rigsdag gjennem Vedtagelsen af det ovenfor omtalte afsluttende Dyrtilstillæg i 1879 ere erkjendte som bortfaldne, saa staa de for dette Spørgsmaals Vedkommende aldeles uforandrede ved Magt; thi at det i 1875 ikke var Hensigten at sikre Universitetets-Formuens Integritet, fremgaar klart nok deraf, at man paa selve den da vedtagne Finantslov anslog den Del af Understudet, som skulde dækkes ved Kapitalforbrug, til 95,000 Kr. Paa en Tid, da Universitetets Forhold paa forskjellig Maade er Gjenstand for Lovgivningsmagtens Overveelse, kunne vi saameget mindre indse Nødvendigheden af at gaa ind paa det af Ministeriet ifjor opstillede og af det andet Thing nu gjentagne Forlangende om at fravige den i Kraft af Overenskomst mellem Thingene gjennem en Række bestaaende Ordning, som denne jo i og for sig er i god Overensstemmelse med den Praxis, der ellers finder Sted paa Finantsloven med Hensyn til Dækningen af separate Fonds Understuds.

Kunne vi saaledes for de nævnte tvende Punkters Vedkommende ikke erkjende, at det er Folkethingets Holdning, der lægger Tilveiebringelsen af en brugelig Finantslov Hindringer veien, kunne vi det endnu mindre med Hensyn til det tredje. At Bestemmelsen i Lov om Spøerrets Ordning af 28de Mai 1880, § 2 — at Flaaden, foruden af mindre Skibe, ogsaa skal indbefatte et Antal af 12 større — er uden Betydning for det foreliggende Spøermaal, turde vistnok være indlysende, da den nævnte Paragraf jo ikke afgjør Noget om de Lyster, efter hvilke der skal bygges. Men vi skulle end yderligere erindre om, at den omtalte Bestemmelse ikkun har faaet Lovkraft med et udtrykkeligt i det da nedsatte Folkethingsudvalgs Betænkning udtalt Forbehold, der hævder Bevillingsmyndigheden fuld Frihed til gjennem de aarlige Finantslove at fastsætte, saavel hvad der skal fortsaas ved Udtrykket „større Skibe“ som til at bestemme Lidsrummet, indenfor hvilket den nævnte Plan skal søges gennemført. Endelig har Folkethinget tilbudt Ministeriet en Bevilling til Nybygning, der giver Administrationen en meget stor Frihed i Valget af, hvad den vil lade bygge. Modtages denne, vil Regjeringen have det i sin Magt ikke blot at bestjæftige Værftet med Bygning af nye mindre Skibe, der ogsaa skulle skaffes ilveie efter Flaadelovens § 2, men ogsaa gjennem Paabegyndelsen af et „større Skib“ til en Beføstning af omkring 2½ Million Kroner. At man endnu kun har havt Leilighed til at prøve Helgolandstypen i Søen, medens det ligeledes paa Værftet byggede „Lordenstjold“, der efter Ministeriets Erklæring ogsaa hører til de „større“ Skibes Klasse, endnu ikke har kunnet gøres til Gjenstand for en saadan Prøve, kunde maasse tale for overhovedet intet „større“ Skib at paabegynde for Diebliffet, men vi skulle dog ikke af denne Betragtning lade os lede til at anbefale Thinget at tage et Forslag tilbage, der ved gjentagne Afstemninger har udtalt sig for, og Striden staa saaledes hærken om, hvorvidt der skal bygges større eller mindre Skibe, ikke heller mellem Helgolandstypen og Lordenstjoldstypen, men